

Mina båtar

Båtarna i mitt liv är lätta att beskriva. De har fram till slutet på 60-talet utgjorts av flatbottnade ekor. Första gången jag kom i kontakt med en båt var i 5-6 års-åldern. Då fick jag för första gången prova att ro fars eka i älven, den som låg nere vid bryggan. Sedan skulle jag ofta tillbringa mina somrar nere vid älven, för det mesta utrustad med metspö.

Till ekan hörde ett öskar av plåt. Lite vatten fanns alltid i ekan. Det kunde ha läckt in, eller vara regnvatten. Under vintern låg den uppdragen ett stycke upp på land. På våren tjärade far ekan ut-och in-vändigt. Vi hade två ekor: en i vattnet nere vid klappbryggan och en nere vid älvmyningen. Den sistnämnda var alltid låst. Vi barn använde den under sommaren för att under någon av våra fastrars tillsyn ro över till Valåsudden där vi badade. Då hade vi alltid saft och bullar med. I värmen blev tjäran på ekans botten klibbig och som vi för det mesta gick barfota så undgick vi inte att bli märkta av tjäran. Under lördagskvällarna bar far och jag ett par nät mellan oss på en stör ner till älvmyningen, där vi lastade dem i ekan. Sen rodde far en bit ut på sjön så vi kom mitt framför Bricketorpslandet där jag övertog årorna och far lade ut näten. Far stod i aktern medan jag sakta rodde framåt och försökte hålla ögonmärke på ett träd på Valåssidan. Gick det för fort eller om näten trasslade till sig sa far: "Agg, agg!" Då backade jag så far kunde reda ut det hela. När vi rodde därifrån släppte vi ut ett drag, men ofta fick vi ingenting. Klockan var omkring nio på kvällen då vi kom tillbaka och ängen började fyllas av parkerade bilar. Det var på den tiden Flottnäset var en välbesökt festplats. Sådana kvällar kunde det hända att jag tog ekan vid bryggan och rodde ut på älven framför Flottnäsparken för att avlyssna sådana artister som Harry Brandelius m.fl. Tidigt på söndagsmorgonen rodde far ensam ut på sjön och tog upp näten. Vid ett

av dem fanns en vakare samt en fiskesticka med Karl Ers´karls märke. Bönderna hade ju fiskerätt i Möckeln. När jag kom ut på vedbacken efter att ha ätit frukost var han som bäst sysselsatt med att plocka abborrar, gäddor eller gös ur näten. Om det hade blåst under natten kunde det finnas en hel del skräp i dem. Far hängde näten längs uthusväggen för att de skulle torka. Som sänken använde far järnringar, en dm i diameter, Jag minns hur vackert de klingade när vi bar näten mellan oss till älvmynningen.

Ekan som låg nere vid bryggan var aldrig låst. Den fick ändå ligga i fred. Men en morgon var den borta. Vi väntade ett par dagar på att den som lånat den skulle återställa den, men när så inte skedde, gick far tog en vända längs älven mot Immetorp, Han kom också roende hem igen med den.

Ekan vid bryggan användes inte bara för nätfiske utan också då vi lade ut långrev. Far hade en långrev av bomullsgarn upprullad på en spole som stod på en träställning. Med en vev kunde man linda upp reven på spolen. Kvällen innan det var dags att ro ut med reven gick far ut med en ficklampa för att leta mask. Vi kunde också använda småmört som bete. Lake, braxen och abborre var den fisk vi för det mesta fick på långreven. Sällsynta var de gånger vi fick ål. Enl. fars fiskeanteckningar inträffade detta första gången i augusti 1938, då far fick en liten ål på 0,3 kg. I september s. år fick han en på 0,8 kg. 1940 hade vi bättre fiskelycka: Den 25 aug. fastnade fyra st. på krokarna. De vägde tillsammans 1,5 kg. I maj 1941 fick far en ål på 1 kg. 1943 togs de sista ålarna upp. I aug. fick vi en på 1,3 kg och några veckor senare två små ålar på tillsammans 0,5 kg. Ålarna såldes inte utan vi tillagade och åt dem själva.

Ekan var också ett transportmedel på annat sätt. När storasyster Gunhild skulle göra sig fin i håret rodde far henne uppför älven till den ny Immetorpsbron. Det fanns nämligen en damfrisering där.

Damfrisörskan hette Tora, var gift Wistling. Hon var dotter till Oskar Eriksson som hade uppfört ett hus där i början av 1930-talet. Han hade också en smedja där han smidde små handplogar som kom till användning vid potatissättning.

Ekan kom också till användning när vi skulle mala havre – det enda sädesslag far odlade var havre. På hösten brukade jag följa med far, då han rodde från älvmyningen till kvarnen i Valåsen för att få det malet. Var det is på älven och sjön tog han säcken med havre på sparkstöttingen och skjutsade den dit och hem igen.

Vi fiskade också kräftor i augusti. Då la vi ut våra burar och håvar dels utanför bryggan och vid Grönlunds båthus, dels på den motsatta stranden av Svartälven en bit upp i älven. Från min tidiga barndom minns jag också att kräftor fiskades efter Flottnäslandet. "Krokängen" Karlsson som bodde efter Flottnäsvägen kom ner en gång och undrade om han fick lägga ut ett par burar vid vår brygga. Det fick han förstås. Han trodde kanske att det skulle "nappa" bättre där. Som agn använde vi i regel mört eller "löger" (löjor). – I min tidiga barndom höll kräftfisket på att sluta med katastrof för min del. Jag skulle kasta ut en bur vid bryggan men följde med i kastet och dök på huvet i vattnet. Som tur var så fanns min ett år äldre kusin Karl-Erik också där på bryggan. Han fick tag i mitt ena ben och drog upp mig.

På våren tjärbroddes ekan och tätades med drev och beck om den var alltför otät. Efter någon vecka i vattnet hade den i regel "truttat". Före isläggningsen drogs den upp en bit på land och lades på upp och nedvänd på bockar.

Nils Bergius